

Bilaga 3 – Uppföljning av mål och åtgärder i föregående avfallsplan

Avfallsplan – Fördjupad uppföljning

Inledning

Sundsvalls avfallsplan gäller 2015-2020 och följs upp årligen, den har fyra prioriterade områden som alla innehåller 2-3 olika målsättningar. En åtgärdslista med 36 åtgärder har tagits fram för att Sundsvall ska kunna uppnå målen inom de prioriterade områdena. Detta är en uppföljning av 2016 års resultat och verksamhet enligt avfallsplanen, viss data från 2017 finns också med. Detta är också den fördjupade uppföljningen av planen som ska leda fram till en tidsplan för revidering.

Uppföljningen behandlar måluppfyllelse samt genomgång av åtgärdslistan och de aktiviteter som genomförts så här långt. Uppföljningen innehåller även en beskrivning av behovet av revidering.

Fler nyckeltal för avfall återfinns på www.livsmiljobarometern.sundsvall.se/

Ny lagstiftning

Från och med 1 maj 2017 gäller nya föreskrifter (NFS 2017:2) för kommunala avfallsplaner, de nya föreskrifterna medför att Sundsvalls kommuns avfallsplan bland annat behöver korrigeras med avseende på:

- Mål och åtgärder för att begränsa nedskräpning, dessa bör stämmas av med det åtgärdsprogram för minskad nedskräpning som tas fram av stadsbyggnadskontoret.
- Bedömning av
 - behov av nya insamlingssystem och anläggningar
 - behov av nedläggning eller förändring av framtida system
 - avfallsflödenas framtida utveckling
- En beskrivning av hur behovet av platser för avfallsanläggningar har hanterats i översiktsplanen och övrigt arbete med fysisk planering.
- Uppgifter gällande kommunkoncernens egna avfall både vad gäller beskrivning av uppkomst, mängder och utökade målsättningar och åtgärder
- Större fokus på avfallsförebyggande åtgärder.

Behov av revidering

Enligt krav i avfallsförordningen ska de kommunala avfallsplanerna ses över minst var fjärde år och uppdateras vid behov. Eftersom Sundsvalls kommun avfallsplan gäller från och med första januari 2015 innebär det att arbetet med att se över planen behöver starta under 2018.

Arbetet med att revidera avfallsplanen blir sannolikt ett omfattande arbete, dels på grund av att de nya föreskrifterna innebär att kommunens avfallsplan i flera delar saknar information, analyser och målsättningar som nu krävs. Men också för att det troligen krävs en revidering av både mål och åtgärder eftersom det är tveksamt om de åtgärder som nu är beslutade i tillräcklig omfattning bidrar till att nå uppsatta mål. För andra åtgärder som av olika anledningar inte blivit utförda i enlighet med planens intentioner, behövs ställningstagande om fortsatt väg framåt. Exempelvis är utredningen om fastighetsnära insamling lagd på is samtidigt som vi har problem att nå en acceptabel utsorteringsgrad på hushållsavfallet. Frågan är också aktuell i samband med utredningen av biogasanläggningen.

Vissa målsättningar behöver också revideras utifrån att de har visat sig vara problematiska att följa upp på ett tillförlitligt sätt.

Det kan även finnas ett behov av att lyfta in målsättningar eller åtgärder för områden som tidigare inte ingått i avfallsplanen exempelvis för att minska spridningen av mikroplaster.

Mål och måluppfyllelse 2016

Målformuleringarna gäller i 10 fall av 11 till planens slutår 2020, att inget av de sammanlagt 11 målen nås under 2016 är därmed inte oväntat. Bedömningen för två av målen, gällande kundnöjdhet och åtgärdande av gamla kommunala deponier, är att de har förutsättningar att nås till 2020. För de övriga målen finns egentligen inga tydliga trender som pekar på hur utgången kommer att vara år 2020. För första gången sedan 2012 har avfallsmängderna minskat vilket är positivt, men ett visst problem med dataunderlag gör att vi inte kan säga hur stor minskningen egentligen är. Positivt är att matavfallet från och med 2017 rötas och blir till biogas, men hur den möjligheten ser ut i ett långsiktigt perspektiv är inte klarlagt.

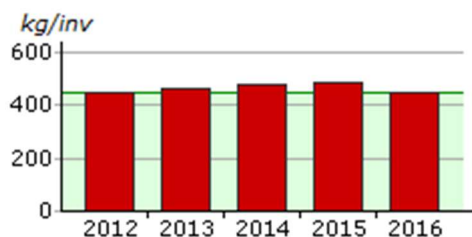
Plockanalysen som gjordes våren 2017 visar att vi ligger närmare målet på vi har i max 0,6kg förpackningar och tidningar per hushåll och vecka än vi gjorde 2015. Men samtidigt innebär resultatet att mängden förpackningar i säck- och kärlavfall nu är ca 30% av innehållet i gröna tunnan. Totalt var endast 39% rätt sorterat i den gröna tunnan.

1 Minska avfallsmängderna

Mål 1.1 Mängden hushållsavfall per invånare ska vara oförändrad eller minska jämfört med startår 2012

Kilo hushållsavfall per invånare och år

Trend:	← försämring sedan 2012
Senaste värdet:	447 kg/inv (2016)
Utgångsvärde:	446,5 kg/inv (2012)
Målvärde:	446,5 kg/inv (2020)

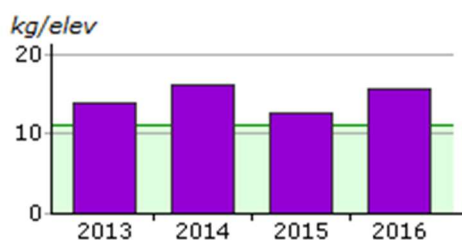

Datakälla: MittSverige Vatten och Avfall

År 2015 är mängden hushållsavfall¹ nästan 40kg mer per invånare mer än målsättningen i avfallsplanen på 2012 års nivå, och mängderna har ökat varje år sedan 2012. Men 2016 ligger avfallsmängderna på samma nivå som 2012. Det beror sannolikt både på en faktisk minskning men även problem med dataunderlag. Skillnaderna mot föregående år återfinns främst inom grovavfall men även mat- och restavfall. Det har varit problem men rapporteringen av korrekta vikter från entreprenören vad gäller mat- och restavfall. Den minskade mängden grovavfall ser däremot ut att stämma, här är förklaringen sannolikt att mer gått till återbruk eftersom större mängder har lämnats till Erikshjälpen jämfört med tidigare år. Hur stor den faktiska minskningen av avfallsmängderna är får kommande års statistik visa.

Mål 1.2 Matavfallet i kommunens skolrestauranger ska minska med 20 % jämfört med startår 2013

Matavfall i kommunens skolrestauranger, kilo per elev och år

Trend	← försämring sedan 2013
Senaste värdet:	15,8 kg/elev (2016)
Utgångsvärde:	13,9 kg/elev (2013)
Målvärde:	11,1 kg/elev (2020)

Datakälla: MittSverige Vatten och Avfall, Barn och utbildningsförvaltningen

Siffrorna avser de skolor som sorterar matavfall. Det är inte säkerställt att matavfallet endast kommer från skolrestauranger, även personalrum och fritidsverksamhet kan ingå. Under 2013

¹ I hushållsavfall ingår mat- och restavfall (tidigare benämnt kärl- och säckavfall), grovavfall, förpackningar och returpapper, frityr och matfett samt farligt avfall, elavfall och batterier. I beräkningen tas även hänsyn till fritidshusboende, gästnätter samt arbetsplatsnetto.

sorterade 15 skolor inte ut sitt matavfall, motsvarande siffra för 2016 var 6 skolor, se även uppdrag 7 sidan 8.

Sannolikt är värdet för 2013 något högre än det redovisade eftersom det i beräkningen för en av skolorna ingår totalt elevantal, samtidigt som skolan har två matsalar varav bara den ena vid tillfället sorterade ut matavfall.

Trend	← försämring sedan 2012
Senaste värdet:	0,92 kg/hushåll/v (2017)
Utgångsvärde:	0,9 kg/hushåll/v (2012)
Målvärde:	0,6 kg/hushåll/v (2020)

Tre av kommunens skolor ingår inte i beräkningen eftersom två av dem har avfallskvarn kopplade till avloppet och eleverna på den tredje äter på ett äldreboende.

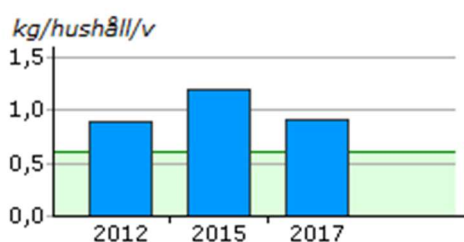
Mål 1.3 Minst 40% av invånarna i åldern 18 år och högre ska uppge att de ofta handlar begagnade varor(köper/säljer/ tar emot/ger bort)

Uppföljning saknas för 2015-2016. Frågan fanns inte med i den enkätundersökning som gjordes av MittSverige Vatten och Avfall. I enkätundersökningen som kommer att genomföras under hösten 2017 finns frågan om attityder till återbruk med.

2 Ökad återvinning och återanvändning

Mål 2.1 Mängden förpackningar i kärl- och säckavfall ska vara max 0,6 kg/hushåll och vecka

Mängden förpackningar i kärl- och säckavfall

Datakälla: Plockanalys, MittSverige Vatten och Avfall.

Plockanalysen för 2015 visar att mängden ökade till 1,19 kg per hushåll och vecka jämfört med 0,9 år 2012. Under 2016 genomfördes ingen plockanalys på de vanliga hushållskärlen eftersom ingen större förändring noterats under flera år. Däremot gjordes analyser av det brännbara avfallet samt det ej brännbara avfallet som samlats in på Kretsloppsparken. Detta för att se om utsorteringen även där var bristfällig. Sammanfattningsvis var resultaten i princip identiska i fördelning vad gäller förpackningar & tidningar samt farligt avfall. Detta ledde till beslutet att förbjuda svarta sopsäckar på återvinningscentraler och enbart tillåta löst avfall eller avfall förpackat i genomskinliga säckar.

Under våren 2017 genomfördes en ny plockanalys visar att mängden förpackningar i säck- och kärlavfall nu är 0,92 kg/hushåll och vecka. Det motsvarar ca 30% av innehållet i gröna tunnan.

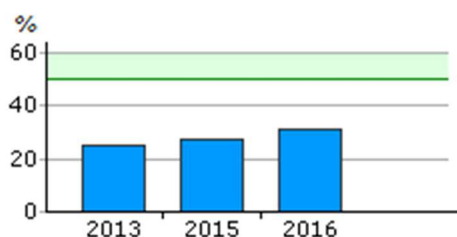
Mål 2.2 Senast år 2017 ska avfall från samtliga kommunala förvaltningar och bolag, inklusive samtliga anläggningar källsortera i alla förpackningsfraktioner, matavfall och farligt avfall.

Målet uppfylls inte 2016 men har inte följts upp på detaljnivå, inga data finns därför tillgänglig i dagsläget. Både Drakfastigheter och SKIFU arbetar med frågan för att målet ska kunna nås.

Uppföljning sker i början av 2018. En påminnelse till verksamheterna har lagts ut på inloggad under 2017.

Mål 2.3 Senast år 2018 ska minst 50% av matavfallet från hushåll, storkök, butiker och restauranger sorteras ut och behandlas biologiskt så att växtnäringen tas tillvara, där minst 40% behandlas så att även energi tas tillvara

Andel matavfall från hushåll, storkök, butiker och restauranger som sorteras ut och behandlas biologiskt så att växtnäring tas tillvara

Trend	→ förbättring sedan 2013
Senaste värdet	31 % (2016)
Utgångsvärde:	25 % (2013)
Målvärde:	50 % (2018)

Källa: MittSverige Vatten och Avfall, beräkning enligt modell från naturvårdsverket

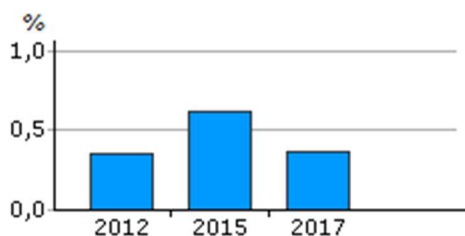
Andelen som sorteras ut och behandlas biologiskt har ökat något sedan 2013 men det är långt kvar till målnivån på 50 %. Värdet beräknas enligt en schablon som Naturvårdsverket tagit fram. Målet om att 40 % ska behandlas så att energi tas tillvara uppnås inte heller under 2016 eftersom matavfallet som togs om hand i Sundsvall komposterades. Enligt uppgift från Stadsbacken AB går matavfallet från Sundsvall från och med januari 2017 till rötning i en biogasanläggning som drivs av Härnösand Energi och Miljö.

Biologisk behandling omfattar både kompostering och rötning. Vid rötning bildas biogas, vilket innebär att både växtnäring och energi kan tas tillvara. Vid kompostering tas växtnäringen tillvara medan energin avgår i form av värme.

3 Minskad spridning av miljögifter

Mål 3.1 0% farligt avfall och elavfall i kärl- och säckavfall

Mängd farligt avfall och elavfall i kärl- och säckavfall

Trend:	← försämring sedan 2012
Senaste värdet:	0,37 % (2017)
Utgångsvärde:	0,36 % (2012)
Målvärde:	0 % (2020)

Datakälla: Plockanalys, MittSverige Vatten och avfall

Målet i avfallsplanen är att det ska vara 0,00 % farligt avfall och elavfall i den gröna tunnan. Plockanalysen för 2017 visar att mängden farligt avfall och elavfall är 0,37% vilket är i princip samma nivå som vid 2012 års plockanalys.

Mål 3.2 Åtgärda gamla kommunala deponier

Målet innebär att samtliga kommunala deponier ska vara åtgärdade senast 2021 enligt beslut i KF § 171 2011-05-02. Enligt återkoppling från stadsbyggnadskontoret pågår arbetet enligt plan.

Mål 3.3 Näringsämnen från avloppsvatten ska återföras till mark där näringen behövs

Målsättningen innebär att slam från avloppsreningsverk ska återföras till kretsloppet. Målet uppnås inte 2016. MittSverige Vatten och Avfall har under de senaste åren levererat slam för tillverkning av anläggningsjord och till sluttäckning av gamla avfallsupplag, i begränsad omfattning återföring till åkermark samt till förbränning i Korstaverket.

Enligt Åtgärd 26 i åtgärdslistan ska MittSverige Vatten under 2018 utreda användningsområden för slam och hur näringsämnen kan återföras till kretsloppet utan risk för hälsa och miljö. Redan 2017 påbörjas arbetet att ta fram en slamstrategi, för att utreda vilka användningsområden som finns för slammet i vår region, arbetet kommer att pågå 2017-2018.

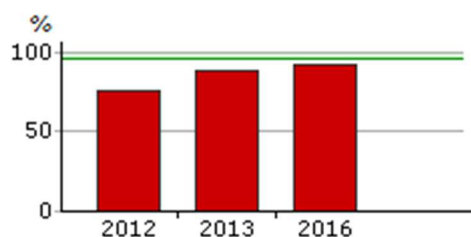
4 Ökad service och information

Mål 4.1 Alla anställda i kommunala förvaltningar och bolag skall ges kunskaper om hur avfall skall hanteras

Under 2015 togs informationsmaterial fram som en del i RIKARE-utbildningen, en grundutbildning i hållbar tillväxt som alla anställda ska genomföra. Utbildningsmaterialet färdigställdes och gjordes tillgängligt i februari 2016. Hur många som tagit del av materialet under 2016 går inte att avgöra eftersom uppföljningssystemet inte fungerat.

Mål 4.2 95% av hushållen ska vara nöjda med avfallshanteringen

Andel av hushållen som uppger att de är nöjda med avfallshanteringen

Trend:	→ förbättring sedan 2012
Senaste värdet:	93 % (2016)
Utgångsvärde:	76 % (2012)
Målvärde:	95 % (2020)

Datakälla: MittSverige Vatten och Avfall

Kundnöjdheten har ökat sedan 2012 och ligger 2016 nära målvärdet på 95%.

Åtgärdslista

För att nå målen i avfallsplanen krävs att åtgärder vidtas av kommunala nämnder och bolag, privata aktörer, medborgare och allmänhet. Nedan följer de 36 åtgärder kommunfullmäktige beslutat ska genomföras för att bidra till att nå målen i avfallsplanen samt en mycket kortfattad beskrivning av vad som skett under 2016. Vissa av åtgärderna ska dock inte genomföras årligen, vilket framgår av beskrivningen.

Teckenförklaring:

- Genomförd eller genomförs kontinuerligt
- Beslutad
- Påbörjad
- Försenad

Åtgärd 1 -Skolinformation, Reko i samverkan med Miljökontoret och barn och utbildning.

På grund av sammanslagningen av Reko Sundsvall och MittSverige Vatten till MittSverige Vatten & Avfall har det varit ett uppehåll i skolinformationen under 2016. Under våren 2017 tas ett helt nytt skolinformationsmaterial tas fram med både vatten, avlopp och avfallsfrågor.

Åtgärd 2 - Reko bistår med råd och upplysningar till de organisationer och företag som arbetar med återbruk.

Myrorona, Erikshjälpen, Röda korset, Fyndlagret, Återbruket fått utmärkelsen "Miljönär" (Avfall Sveriges märkning för att inspirera till en hållbar konsumtion). Erikshjälpen Second Hand har också deltagit vid den mobila återvinningscentralen för att öka möjligheterna att lämna saker till återbruk.

Åtgärd 3 -Vid framtagande av Rekos verksamhetsplan ska även informationsplan tas fram där åtgärder för att minska avfallet tas med.

2016:

På grund av omorganisering innehöll informationsplanen färre aktiviteter än normalt. Under året har Miljöalmanackan producerats och ett antal verksamheter miljömärkts.

Åtgärd 4 - Säkerställa tillsyn av bygg- och rivningsavfall i miljönämndens tillsynsplaner.

2016:

Miljökontoret har under 2016 genomfört inspektioner av bygg- och rivningsverksamheter, då bland annat sortering och avfallsströmmar granskats. För 2017 finns tid avsatt för fortsatt tillsyn av denna typ av verksamheter. Fokus kommer då att ligga på granskning av kommunens egna verksamheter

som hanterar ett stort flöde av avfall. Det finns även tid avsatt för 2017 när det gäller hantering av förorenade massor. Fokus där kommer i första hand att ligga på att ta fram vägledning och sammanställa generella principer och utgångspunkter för likvärdig handläggning och tillsyn.

■ Åtgärd 5 - Säkerställa tillsyn av avfall i livsmedelsverksamheter i miljönämndens tillsynsplaner. Med särskild fokus på matavfall.

Miljökontoret har beslutat att bedriva tillsynen i samband med planerade livsmedelsinspektioner. År 2016 prioriterades avfallstillsynen på kommunala förskolor, 80 stycken besöktes. Kökspersonalen på de kommunala förskolorna fick information om avfallsplanens krav att alla kommunala verksamheter ska källsortera allt sitt avfall. Nästan alla förskolor sorterar ut matavfall, plastförpackningar, pappersförpackningar, metallförpackningar och returpapper. Det är mycket ovanligt att man har sortering av Farligt avfall (Kemikalier, Elavfall), Sådant avfall uppkommer sällan i verksamheten. Ibland samlar förskolan farligt avfall i ett förråd och budar sedan hämtning av avfallet två gånger per år.

■ Åtgärd 6 - Utredda och införa tydligare styrmedel i avfallstaxan. Reko.

Utredning görs vid varje taxetillfälle, det vill säga varje år.

■ Åtgärd 7 - Mätning av avfallsmängder och återkoppling till skolköken. Barn och utbildning, koncernstaben.

Barn och utbildningsförvaltningen har mätt matsvinn i ett flertal av sina skolkök under en vecka varje höst sedan 2013. Under 2015 mätte 18 av skolorna svinn i en vecka, 2016 var det 15 st.

Det är svårt att jämföra siffrorna från år till år eftersom de bara avser en vecka. Enligt bedömningar gjorda av Sundsvalls Mat och Måltider samt Barn och utbildning har köken blivit bättre på att inte beställa för mycket mat och har bättre koll på antal elever som äter så att det inte värmer för mycket mat som måste kastas. Däremot ser det ut som att eleverna tyvärr nu slänger mer mat.

Under 2015 gjordes en kostnadsberäkning på matsvinnet. Genomsnittskostnad per vecka för matsvinn sammantaget för de skolor som ingick i undersökningen 2015 är 30 000 kr i råvarukostnad. Om man räknar på det Barn och Utbildning betalar till Sundsvalls Mat och Måltider i portionskostnad samt det som skolrestaurangerna köper själva, (smör, bröd, mjölk, salladsbuffé och potatis, ris eller pasta), så var genomsnittskostnaden per vecka 45 000 kr.

■ Åtgärd 8 - Utredda möjligheter till utökat återbruk vid återvinningscentralerna, Reko. Under 2015.

Erikshjälpen Second hand driver återbruksbutiken på Kretsloppsparken och tar emot saker till återbruk vid de andra återvinningscentralerna, för att öka möjligheterna att lämna saker till återbruk. Diskussioner har förts med Sportoteket som nu har insamlingskärl på alla återvinningscentraler, där man kan lämna sportutrustning. Själva insamlingen införs under 2017.

Åtgärden bör därmed anses vara slutförd.

□ **Åtgärd 9 - Samarbete mellan Sundsvalls kommun och Skanska Sverige AB kring källsortering av byggavfall. Stadsbyggnadskontoret deltar i arbetet med att initiera källsortering vid nybyggnation.**

Åtgärden är felformulerad, avsåg ursprungligen källsortering av kommunens eget byggavfall. Det förslagna samarbetet med Skanska, grundades i att de vid författandet av avfallplanen kommit relativt långt i sitt arbete. Observera att Stadsbyggnadskontoret inte är ansvarig för denna aktivitet, även det är en felformulering.

Miljökontoret har tillsyn av bygg och rivningsavfall som en åtgärd i aktivitetslistan, se uppdrag 4. Denna åtgärd (9) genomförs efter tillsyn bedrivits om miljökontoret konstaterar att det finns behov av det. Ansvarig för åtgärden är då koncernstaben, genom Drakfastigheter.

□ **Åtgärd 10 - Utredda utökad sortering av till exempel gips och textilier. Reko, under 2018.**

■ **Åtgärd 11 - Införa egna kärl för fritidshus. Reko, under 2016.**

Införandet av egna kärl för fritidshus fick skjutas upp ett år pga överklagad upphandling gällande sophämtningen. Införs under 2017 för hela kommunen.

■ **Åtgärd 12 - Utredda hantering av latrin, Reko under 2015.**

MittSverige Vatten & Avfall har korrigerat taxorna för att motivera kunder med latrin att överväga en annan lösning. De har även undersökt om det finns intresse från närliggande kommuner att ta emot det insamlade latrinet på lite närmare håll men ingen vill hantera det så det körs även fortsättningsvis till Bollnäs. Mängden latrin som samlas in har dock minskat väsentligt under de senaste åren.

Åtgärden bör därmed anses vara slutförd.

■ **Åtgärd 13 - Utredda fastighetsnära insamling för att minska mängden avfall som hamnar i kärl- och säckavfallet. Koncernstaben och Reko under 2015.**

Utredningen genomfördes 2014, under hösten samma år kom sedan ny lagstiftning som innebar att det blev mer otydligt om huruvida kommuner har rätt att samla in förpackningsmaterial. På grund av att det blev juridiskt tveksamt att genomföra fastighetsnära insamling blev utredningens slutsatser om lämpligt tillvägagångssätt inaktuella och utredningen presenterades inte. Frågan är nu åter aktuell i samband med utredningen av biogasanläggningen.

I maj 2015 tillsatte regeringen en utredning för att ta fram förslag på hur ett kommunalt insamlingsansvar för förpackningar och returpapper kan utformas. Utredaren lämnade i mars 2016 sitt underlag till Miljödepartementet. I oktober 2017 har fortfarande inget beslut tagits.

■ **Åtgärd 14 - Plockanalys, reko.**

Under 2016 gjordes ingen plockanalys på de vanliga hushållskärlen, däremot gjordes analyser på det brännbara avfallet samt det ej brännbara avfallet som tas emot på Kretsloppsparken. Detta för att se om sorteringen var bristfällig även där. Resultaten från analyserna är i princip identiska i fördelning vad gäller förpackningar & tidningar samt farligt avfall. Detta har lett till att MSVA under 2017 infört förbud mot svarta sopsäckar på återvinningscentralerna och enbart tillåta löst avfall eller avfall förpackat i genomskinliga säckar.

Under våren 2017 genomfördes en ny plockanalys visar att mängden förpackningar i säck- och kärlavfall nu är 0,92 kg/hushåll och vecka. Det motsvarar ca 30% av innehållet i gröna tunnan.

■ Åtgärd 15 - Utbildningspaket, kopplat till målet om att alla anställda i kommunala förvaltningar i kommunala bolag skall ges kunskaper om hur avfall ska hanteras. Reko, under 2015.

Ett utbildningspaket för avfallshantering har under 2015 tagits fram inom ramen för det koncernövergripande utbildningspaketet för RIKARE - hållbar tillväxstrategi 2021. Det innehåller både film och arbets-/utbildningsmaterial.

Åtgärden bör därmed anses vara slutförd.

■ Åtgärd 16 - Införa källsortering för samtliga förvaltningar och bolag. Under 2017.

Både Drakfastigheter och SKIFU arbetar med frågan för att målet ska kunna nås. Uppföljning sker i början av 2018. En påminnelse till verksamheterna kommer att läggas ut på inloggad under 2017.

□ Åtgärd 17 - Styra mot rötning vid upphandling av biologisk behandling av matavfall. Reko, under 2015.

Vid senaste upphandlingen(2016) fanns ingen anläggning för biologisk behandling färdig eller med kapacitet att ta emot matavfallet från Sundsvall. Därför gjordes en upphandling på liknande sätt som tidigare vilket innebar kompostering av avfallet. Härnösand Energi och Miljö som tar hand om matavfallet som samlas in i Sundsvall har meddelat att de från och med 2017 nu rötar matavfallet i sin anläggning för biogasproduktion vid Älands återvinningsanläggning.

□ Åtgärd 18 - Införa obligatorisk insamling av matavfall vid byggande av regional biogasanläggning. Åtgärden blir aktuellt när beslut om biogasanläggning fattats.

■ Åtgärd 19 -Minst hälften av sopbilarna ska drivas av kretsloppsanpassat bränsle, under 2015.

Nytt avtal klart och alla sopbilar utom en kommer att drivas på fordonsgas och övriga fordon kommer drivas med HVO. Åtgärden bör anses vara slutförd.

■ Åtgärd 20 -Säkerställa tillsyn av nedlagda industrideponier i miljönämndens tillsynsplaner, miljökontoret.

Arbetet pågår, tid finns avsatt för detta i tillsynsplaner för 2015, 2016 och 2017.

■ Åtgärd 21 -Säkerställa tillsyn av nedlagda kommunala tippar i miljönämndens tillsynsplaner.

Det finns en plan för arbetet fram till 2018. Tid är avsatt i tillsynsplan för 2015-2017. Arbetet har pågått löpande under 2016 med de tippar som SBK valt att bereda och prioritera. Tid finns avsatt i tillsynsplan för 2017.

■ **Åtgärd 22 - Säkerställa tillsyn av farligt avfall i miljönämndens tillsynsplaner**

Under 2016 har inspektioner gjorts i och med projektet "Industriområdestillsyn LV5" med fokus på farligt avfall. Fortsatt tillsyn och inspektioner kommer att ske under 2017, dels genom allmänna inspektioner med fokus på elektronik avfall, men även genom riktade tillsynsinsatser på Svartviks Bildemontering och Värsta industriområde.

Tillsyn har även bedrivits under 2016 på verksamheter som hanterar skärande och stickande avfall, vilket klassas som farligt avfall, t.ex. fotvårdare, piercing och tatuering. Det arbetet fortgår under 2017 och tid finns avsatt i tillsynsplanen för detta.

■ **Åtgärd 23 - Införa fastighetsnära insamling av farligt avfall och elavfall, Reko under 2016.**

Utkörning av insamlingskärl för småelektronik och ljuskällor färdigställdes under sommaren 2017. Åtgärden är slutförd.

■ **Åtgärd 24 -Fortsatt låta tömning av säkerhetsskåp för farligt avfall ingå i taxan för flerbostadshus.**

Kommer att vara kostnadsfritt under avfallsplanens giltighetstid.

■ **Åtgärd 25 - Åtgärda gamla kommunala deponier - Fortsätta genomföra upprättad åtgärdsplan. Stadbyggnadskontoret till 2021.**

Arbetet går enligt plan.

2016:

Följande tippar är åtgärdade: Hillstamon, Tamböle, Storjorden, Berga, Släda, Fors 4:40, Sidsjö, Storjorden

Följande tippar är avskrivna : Håkanstå, Bällsta, Fanbyn, Glömsta, Bure, Böle, Fors 1a (Åkarvägen), Sörfors.

■ **Åtgärd 26 -Utreda hur användningsområden för slam och hur näringsämnen kan återföras till kretsloppet utan risk för hälsa och miljö. MittSverige Vatten under 2018.**

MittSverige Vatten och Avfall påbörjar under 2017 arbetet med att ta fram en slamstrategi, för att utreda vilka användningsområden som finns för slammet i vår region, arbetet kommer att pågå 2017-2018

■ **Åtgärd 27 - Prioritera tillsyn av uppströmsarbetet i samband med tillsyn av avloppsreningsverken, miljökontoret vid tillsyn.**

2016:

Miljökontoret jobbar aktivt med uppströmsarbete och lyfter detta när tillfälle ges. Under 2016 och i början av 2017 har miljökontoret yttrat sig i olika tillståndprocesser för tre olika avloppsreningsverk samt över föreslagna villkor. VA huvudmannen har de senaste åren prioriterat upp resurser för uppströmsarbetet.

□ **Åtgärd 28 -Utreda infrastruktur av sopsugar. Reko under 2018.**

□ **Åtgärd 29- Kampanjer kring insamling av trädgårdsavfall. Reko under 2016.**

Priset på säcken för trädgårdsavfall(som samlas in fastighetsnära) har sänkts. En informationskampanj planeras till hösten 2017, samband med höstens insamlingstur.

■ **Åtgärd 30-Fortsatt finansiera samordnare för Y-renhållare, Reko.**

Klart för 2016-2018

■ **Åtgärd 31 -Utreda öppettider på återvinningscentraler, Reko.**

Sker i samband med nya upphandlingar av entreprenörerna för respektive återvinningscentral. Kommer att utredas under 2017 i samband med att vi ser över all hantering kring återvinningscentraler och insamling av grovavfall.

■ **Åtgärd 32 -Utreda byggande av ny återvinningscentral, reko under 2015.**

Vi har ett arrendeavtal fram till 2023 på nuvarande anläggningar, så först efter det kan vi öppna en ny ÅVC. Kommer att utredas under 2017 i samband med att vi ser över all hantering kring återvinningscentraler och insamling av grovavfall.

■ **Åtgärd 33 -Utveckla "mina sidor" Reko, under 2015**

Funktionen "Mina sidor" för både vatten och avfall kommer att utredas under 2017.

■ **Åtgärd 34 - Enkätundersökningar, Reko Årligen.**

En NKI undersökning skickades ut till 1000 personer under våren 2016. Svaren i enkäten ligger till grund för uppföljningen av målet 4,2. Ny enkätundersökning genomförs hösten 2017.

■ **Åtgärd 35 -Genomförda 2-3 aktiviteter per år för skräpplockning, till exempel genom att delta i Håll Sverige Rents "skräpplockardagarna". Reko och miljökontoret.**

Under 2016 genomfördes Städa Sverige och Skräpplockardagarna.

□ **Åtgärd 36 - Föreslå att en miljon kronor årligen reserveras för arbete mot nedskräpning och att ett uppdrag inom MRP-processen används för att implementera förslaget.**

Inget sådant förslag har lämnats under 2015. En motion om att ta fram en åtgärdsplan för minskad nedskräpning är under politisk behandling i maj månad. Hur det eventuella åtgärdsprogrammet ska finansieras behandlas inte i motionen.